

Corrupció i llei electoral

- S'han de recordar les coses que inquieten la ciutadania i combatre la desafecció i l'abstenció

ANTONI SEGURA, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 25.11.09

Ccas Palau, cas Pretòria i les seves derivades: fundacions, empresaris i empreses, alcaldes, regidors, patriotes i persones fins ahir *de confiança*, sota sospita o en presó preventiva. I de fons, el soroll dels partits polítics exigint-se mútuament responsabilitats i intercanviant-se acusacions, mentre la ciutadania assisteix atònita a l'espectacle de la implosió de l'oasi català, transformat en la foguera de les vanitats dels que un dia varen ser prohoms del catalanisme. Que lluny –i que curt– sembla avui aquell 3% invocat per **Pasqual Maragall** al Parlament de Catalunya. I mirar enfora no és cap cònsol, perquè el *cas Gürtel* té ramificacions encara més sinistres.

El 7 de novembre del 2007, al Foro Nueva Economía de Madrid, el president **José Montilla** advertia del perill de la «desafecció emocional de Catalunya cap a Espanya i les institucions comuns». Avui potser caldria parlar del perill de desafecció dels ciutadans de Catalunya a la política, no només espanyola, sinó també catalana, perquè el xoc emocional ha estat molt fort. Aquest és el resultat de les xarxes de corrupció i complicitats polítiques que estan posant al descobert els processos oberts i dels quals hom sospita que no es coneixen encara les últimes conseqüències i implicacions.

I, DE SEGUR, és totalment injusta l'ombra de sospita que es projecta sobre la classe política, perquè com ha revelat el fiscal general de l'Estat **Cándido Conde Pumpido** en aquests moments s'estan tramitant un total de 730 procediments penals contra càrrecs públics: 264 afecten el PSOE, 200, el PP, 43, CC, 30, CiU, i 81, d'altres partits (en alguns casos hi ha més d'un imputat i, a vegades, imputats de partits diferents en un mateix cas). Poden semblar molts, però només representen al voltant de l'1% del total de càrrecs electes. Malauradament, la percepció de la ciutadania, bombardejada –un dia sí i l'altre també i en plena crisi econòmica i amb l'atur en caiguda lliure– per noves notícies que impliquen polítics en casos de corrupció, és molt diferent i s'ha estès la sensació que gran part dels polítics aprofiten els càrrecs en benefici propi i no al servei de la ciutadania. És, cal reiterar-ho, profundament injust, perquè la majoria dels polítics exerceixen el seu càrrec amb vocació de servei. I és, a més a més, tremendament perillós, perquè del descrèdit dels polítics que pregonen algunes veus interessades, es passa sovint –d'exemples històrics no en manquen– al descrèdit del sistema polític, situació que és aprofitada pels salvapàtries de tota mena que es postulen com a remei amb receptes de dubtoses credencials democràtiques.

En una situació com l'actual cal actuar amb contundència i no oblidar les qüestions que neguitegen els ciutadans i, sobretot, combatre la desafecció i l'abstenció. Un bon camí per fer-ho pot ser complir d'una vegada allò que preveu l'Estatut del 2006 (articles 43.1 i 2 i 56.2 i 3) –i que ja preveia l'Estatut anterior– per tal d'elaborar un llei electoral pròpia de Catalunya, és a dir, que és missió dels poder públics «promoure la participació [dels ciutadans] amb ple respecte als principis de pluralisme,

lliure iniciativa i autonomia (...) i amb una atenció especial a les zones menys poblades del territori», i que «el sistema electoral és de representació proporcional i ha d'assegurar la representació de totes les zones del territori de Catalunya (...) i ha d'establir criteris de paritat entre homes i dones per l'elaboració de les llistes electorals». Tanmateix, 30 anys després del primer Estatut, avui Catalunya encara no té llei electoral pròpia a causa de les desavinences entre els dos principals partits pel que fa a la representació territorial.

Ara, per fi, sembla que les circumstàncies poden arribar a fer possible l'acord. Tant de bo sigui així. De fet, els diferents estudis que s'han fet no projecten excessives diferències en la repartició dels escons segons s'esculli un tipus de llistes (obertes o tancades) o de representació (provincial o comarcal –i districtes a Barcelona–) o un altre, o un model de simbiosi similar a l'alemany. L'obstacle probablement està més en els aparells dels partits, que perdrien força en qualsevol model que contemplés una elecció personal o d'àmbit electoral més reduït, que no pas en els efectes redistributius sobre els escons segons el model que s'adopti.

En definitiva, ara més que mai, cal demanar grandesa de mires als nostres representants per tirar endavant un acord que millori la transparència del finançament de les campanyes electorals i dels partits i la llibertat d'elecció. Caldrà veure si estan a l'alçada de les circumstàncies i si en els tres mesos que s'han donat de termini arriben a pactar una llei electoral o, tal com ha succeït al llarg de tres dècades, les bones intencions queden novament ofegades pels interessos partidistes. Em temo que no queden gaires més vies per recuperar la confiança dels

ciudadans i per sortir de l'actual atzucac a què ens ha portat la corrupció i algunes males pràctiques polítiques.